

Krav og Leilighed, ikke vil lade det mangle paa Imødekommen ved igjen nem Budgettet at foretage en Forøgelse deraf.

Winther: Den ærede Minister gjorde en Bemærkning, idet han talte om § 2, som bragte mig til at begjære Ordet. Han sagde nemlig, at det var saare ønskeligt at have en Sum til Brug ved givne Leilighed, for at ældre Mænd kunde blive brugte, der vare særdeles stiftede til Docenter i et eller andet Fag, saavel som ogsaa for at yngre Kræfter kunde blive udviklede. Det er isærveleshed det Sidste, som forekommer mig at være det Vigtigste; men der er een Omstændighed, som gjør, at disse yngre Kræfter kunne komme til i længere Tid at blive staaende paa dette extraordinære Standpunkt, end ønskeligt var, og det er, at man i det Hele taget synes ikke gjerne at ville pensionere ældre Universitetslærere. Det er ogsaa i de foreliggende Actstykker omtalt, at der ikke er mange af disse paa Pensionslisten. Det vilde være i Universitetets Interesse, hvis man, „naar Svagthed indtraadte“, lod en saadan Mand træde tilside paa en hæderlig Maade, for at skaffe de yngre Mænd en passende Betaling for deres Arbejde i Videnskabernes Tjeneste. Da man jo ellers ikke er saa nansom med at sætte Folk paa Pensionslisten, saa synes det mig, at man heller ikke netop her skulde være det for meget — maaskee mere paa andre Steder — at man ikke saameget her burde lade være at pensionere. Man kom jo ellers til ogsaa her at indføre en Art Capellanvæsen; dette er ialmindelighed ikke meget anbefalelsesværdigt, troer jeg, i det geistlige Fag og vistnok upassende i det herværende.

Jeg har, som sagt, suntet mig foranlediget til at gjøre disse Bemærkninger derved, at den ærede Minister sagde, at naar Svagthed var tilstede, var det godt at have saadanne Mænd, som kunde udfylde Pladsen eller træde til.

Fischer: Der er et af de Punkter, som ere blevne berørte under Discussionen, der staaer i nær Forbindelse med det foreliggende Lovudkast, som jeg troer, det vilde være ønskeligt endnu blev omtalt i al Korthed. Det er nemlig Forholdet imellem de offentlige og private

Forelæsninger. Hvis jeg ikke tager Feil, saa er det ved Universitetets Fundats gjort Professorerne til Pligt at holde offentlige Forelæsninger over alle Hovedfag, saaledes at en Student, der gaaer til Universitetet og hører de offentlige Forelæsninger, derved har, hvad han i streng Forstand behøver for sit Studium. I en lang Arrække har det imidlertid været Praxis, at Universitetets Professorer netop have holdt private Forelæsninger over alle Hovedfag og offentlige Forelæsninger over saadanne Fag, som kun henhøre til Peripherien af vedkommende Videnskab. Saalænge Professorerne vare slet lønede, kunde man sige, at de vare nødte dertil, den ringe Løn, der blev dem budt, gjorde det idetmindste i høi Grad undskyldeligt, at de i saa Henseende ikke overholdt Universitetsfundatsen. Det var derhos ikke meget vanskeligt at erholde fritagelse for disse private Forelæsninger indtil, saavidt jeg husker, 1836; da forenede de forskellige Faculteter sig om at underkaste testimonia paupertatis et strengere Gjennemsyn, og man opstillede visse Fordringer, der skulde fyldestgjøres i disse testimonia, som det stundom var meget vanskeligt at fyldestgjøre; vare Fordringerne ikke fyldestgjorte, gav man ikke Frihed for Betalingen af de private Forelæsninger; denne Forholdsregel blev meget trykkende for de Studenter, der under deres Studier ikke vare udrustede med store Hjælpemidler. Jeg har selv været i det Tilfælde, jeg taler her af egen Erfaring, og naar det af den ærede Minister nylig er udtalt, at det ikke er forbundet med store Vanskeligheder at blive fritaget for at erlægge Betaling for de private Forelæsninger, saa er det maaskee saaledes nu, men det har ikke været saaledes den Gang, jeg studerede ved Universitetet — jeg har selv været Bidne til de meest staaende, de stærkeste Exempler derpaa. Naar vi altsaa nu, ved at forbedre Universitetsprofessorernes Lønninger, stille dem anderledes og bedre, saa bortfalder den Undskyldning, som tidligere kunde gjøres gjældende, for at forrykke det Forhold, hvori Professorerne ere satte ved Universitetsfundatsen, og saa troer jeg, at man har Ret til at gjøre den Fordring, at Professorerne holde Forelæsninger offentligt over Ho-